

RAPPORT

HANDLINGSPLAN
FOR LIKESTILLING
OG MANGFOLD

UNGLAB
MAI 2026

The logo graphic for UNGLAB features a large teal square with a pink L-shaped border on its right and bottom edges. The word 'UNG' is written in a large, black, outlined, stylized font across the top of the teal square, and the word 'LAB' is written in a smaller, black, solid, sans-serif font directly below it.

UNGLAB

INNHold

1. Hva er UngLab?
2. Metode
3. Prosess
4. Formål
5. Statistikk
6. Intervjuer
7. Innsikter
8. Funn
9. Unglabs anbefalinger

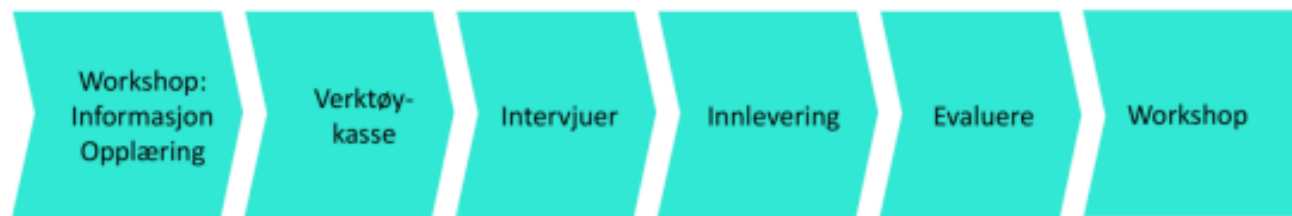
HVA ER UNGLAB?

UngLab er en medvirkningsmetode for ungdom. UngLab består av et crew på 12 ungdommer (alderen 15-18 år) fra ulike bydeler i Stavanger kommune. Metodens formål er å gi ungdom en tydelig stemme i byutvikling og beslutninger som angår dem. UngLab skal bidra til at kommunen, utbyggere og andre aktører får innsikt i hva ungdommene i samfunnet vårt mener. UngLab legger til rette for at ungdom får en sterk rolle til å kunne forme eget samfunn og nærmiljø – det sikrer en reell ungdomsmedvirkning

METODE

En intervjuguide ble utarbeidet i forkant, i samarbeid med crewet. Denne ble brukt for å sikre struktur og kvalitet. Det ble deretter gjennomført 27 intervjuer med ungdom fra Stavanger. Intervjuene er blitt transkribert og analysert, der hovedpunkter og innspill er tatt ut. Dette blir presentert i denne rapporten.

Crewet

overlevering

Prosessledere

Konkretisere
innsikts-
behov

Forberede
workshop

Workshop:
Fasilitere

Verktøy-
kasse

Support

Gjennomgå
innsikt

Strukturere
innsikt

Workshop

Overlevering

Behovseier

Møter med
prosess-
lederne

Workshop:
Presentere
sak

Workshop

PROSESS

FORMÅL MED OPPDRAK

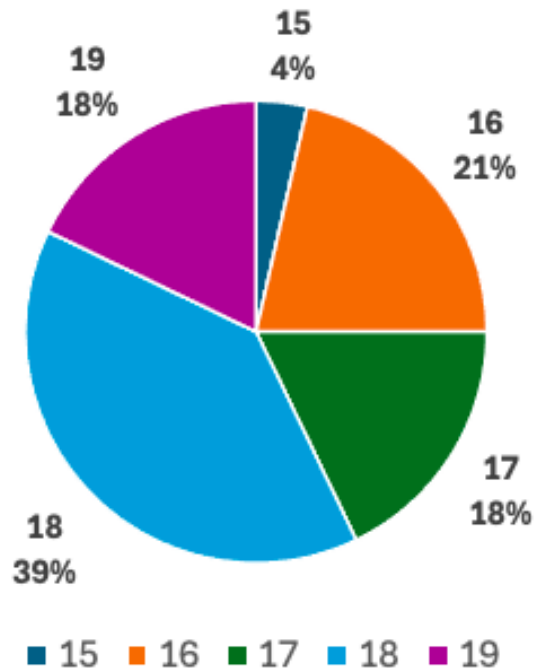
Hvordan vi aktivt kan motvirke diskriminering, sikre like muligheter og deltagelse – uavhengig av forutsetninger

Kartlegge ungdom i Stavanger sine erfaringer med diskriminering og likestilling.

Undersøke meninger og tanker om hva som er med på å motvirke diskriminering, sikre inkludering og like muligheter.

Kunne gi forslag og anbefalinger for tiltak som er med på å motvirke diskriminering, sikre inkludering og like muligheter.

Alder

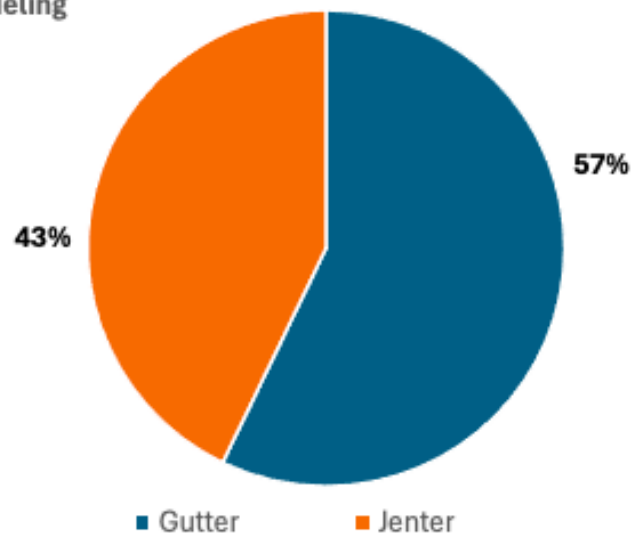
INFORMANTER OG STATISTIKK

Det er totalt 28 informanter som deltok i intervjuene. Informantene er mellom 15 år og 19 år, hvor majoriteten var 18 år. Informantene er ungdom og unge voksne fra ulike bydeler i Stavanger.

Kjønnsfordeling: 16 av informantene er gutter, som tilsvarer 57%. 12 av informantene er jenter – dette tilsvarer 43%.

Sammen gir dette et representativt grunnlag som styrker påliteligheten i funnene.

Kjønnsfordeling

HOVEDPUNKTER FRA INTERVJUER

Intervjuene tok utgangspunkt i fem hovedtemaer som samlet ga et helhetlig bilde av ungdommenes opplevelser og meninger.

Samtalen startet med spørsmål om egne erfaringer knyttet til skjellsord og diskriminering. Deretter ble diskriminering utforsket, og da særlig hvilke grupper ungdommene så på som spesielt utsatt. Videre ble temaet netthets tatt opp, og kartla i hvilken grad dette påvirker diskriminering. Deretter ble det stilt spørsmål i forbindelse med videregående skole og om de ser noen mønstre eller sammenhenger mellom å droppe ut og diskriminering. Avslutningsvis ble informantene bedt om å komme med noen konkrete tiltak for å bedre likestilling og minske diskriminering.

INNSIKTER

Innsikt 1 – Egne erfaringer

Innsikt 2 – Utsatte grupper

Innsikt 3 – Netthets

Innsikt 4 – Videregående skole → droppe ut

Innsikt 5 – Tiltak for mer likestilling

INNSIKT 1 – EGNE ERFARINGER MED SKJELLSORD

Skjellsord blant venner

Ungdom opplever at skjellsord brukes mye i hverdagen, og er normalisert i mange vennekretser – særlig guttegjengere. Mange informanter bruker skjellsord selv.

Noen informanter oppfatter det som humoristisk – og tenker ikke over betydningen av ordene. Man slutter å reagere.

Noen informanter opplever å bli svært provosert når skjellsord brukes i vennekretser. Det kan være sårende.

Skjellsord i offentligheten

Skjellsord oppfattes som mindre akseptert offentlig. Man er redd for å såre andre og krenke. Generelt er mange bevisste og redde for konsekvensene.

Problematiske

Manglende synlighet og at det brukes i lukkede miljøer gjør at det er vanskelig å ta tak i. Utfordrende å gi beskjed til venner, på grunn av frykt for å ikke »forstå spøken».

“Jo mer du hører det, jo mindre reagerer du.”

INNSIKT 2 – UTSATTE GRUPPER

Utsatte grupper

Grupper som nevnes er kvinner, personer med utenlandsk bakgrunn/innvandrere, funksjonshemmede, samer, religiøse, LGBTQ+.

Eksempler som nevnes: Utenlandske navn kan få avslag på jobbsøknader, jenter opplever å bli dømt raskere enn gutter, språkbruk overfor funksjonsnedsatte i vennegjenger.

Mange har fordommer mot religion, og dette snakkes ikke nok om.

Informanter fra minoriteter bekrefter at de har opplevd diskriminering, og majoriteten av disse tør ikke å si ifra.

Synlig og skjult

Det kan være vanskelig å oppdage diskriminering fordi det er skjult. Mange informanter tror det skjer oftere enn de selv har lagt merke til.

Informanter som selv tilhører disse gruppene opplever mer enn andre ser. Utestenging skjer ofte.

Innebygd i språket og samfunnet.

“Jenter blir fortsatt diskriminert, men folk tenker ikke over det fordi vi ‘har likestilling’.”

“Det er mye som er blitt så normalt at man ikke tenker på det som diskriminering engang.”

INNSIKT 3 – NETTHETS

Flere påpeker at netthets påvirker vel så mye som diskriminering i virkeligheten, og ser på dette som et svært stort problem. Man tør ikke å være seg selv.

Anonymitet

Anonymitet på nettet er den største faktoren til netthets. Det kan gjøres skjult og privat – hvor man kan sende meldinger direkte.

Særlig unge sliter med å forstå konsekvensene.

Nettmiljøer hvor anonyme (og kontroversielle) meninger har hovedfokus eksisterer. Disse påvirker andre til å skrive stygge ting, og normaliserer diskriminering og grov språkbruk.

Hvem som opplever netthets

Alle kan bli utsatt for netthets, men at det særlig er jenter, innvandrere og funksjonsnedsatte det går ut over. Hvis man ser annerledes ut opplever informanter at man er mer utsatt for netthets.

Press om å være perfekt kan føles som netthets – indirekte diskriminering fordi man er annerledes.

Eget ansvar?

Kan være vanskelig å si ifra når det gjelder netthets fordi man føler på eget ansvar for å være på nett. Ansvar for å skåne seg mot ting man er på nett, og man må tåle det man blir utsatt for.

INNSIKT 4 – VIDEREGÅENDE SKOLE → DROPPE UT

Mønstre

Handler om elever som ikke presterer, opplever lite mestring eller føler de ikke passer inn.

Mønstre som nevnes hyppigst er rusproblemer, psykiske plager og manglende mestring. Dette skaper en ond sirkel med problemer på skolen og til slutt droppe ut. Klasse- og skolemiljøet har mye å si.

Manglende oppfølging nevnes som et problem. Fraværsgrensen nevnes – virker mot sin hensikt.

Dårlig tilrettelegging for de med andre behov. Foreslås mer informasjon rundt skole- og studievalg, slik at man velger det som er rett for vedkommende.

Gutter som dropper ut

Informanter tror grunnen til at det er flest gutter som dropper ut er at de er mindre modne, tar større risiko, håndterer problemer på en annen måte enn jenter, skolen er ikke tilrettelagt for gutter.

Sosiale medier-personligheter oppfordrer til lettjente penger

Mindre åpenhet rundt problemer blant gutter. Dermed får de mindre støtte og hjelp.

INNSIKT 5 – TILTAK FOR MER LIKESTILLING

Lytte til de som føler seg diskriminert

Ikke godta humoristisk diskriminering – kan oppfattes sårende selv om det er ment som spøk.

Individuelt ansvar – man må tørre å si ifra.

Blande grupper, for økt fellesskapsfølelse og mindre skiller.

Større fokus på og undervisning om mangfold på skolen – starte med dette tidlig. Systemendring.

Ikke fokusere på forskjeller.

Økonomiske forskjeller

Gi økonomisk bistand til de som trenger det – dårlig økonomi kan være en hindring siden penger gir muligheter og påvirker likestilling

Tiltak for å forbygge netthets

Siden netthets er så utbredt og oppleves som et svært stort problem, foreslås det tiltak for å redusere muligheten for å være anonym på nett – eventuelt gjøre det vanskeligere å opprette brukere.

Nettmiljøer som bidrar til negative holdninger må reduseres og overvåkes. Her må endringer gjøres, slik at miljøet på nett er mer inkluderende.

Aldersgrense på sosiale medier.

FUNN

Skjellsord

Skjellsord er en stor del av det dagligdagse språket til mange ungdom. Flere informanter mener dette er et problem, mens andre opplever det som en uskyldig spøk. Når skjellsord brukes offentlig oppleves det sårende og krenkende. Informanter mener mange er bevisste på bruk av skjellsord, men glemmer betydningen av det i vennekontekst.

Diskriminering

Ungdom opplever at kvinner, innvandrere og funksjonshemmede er gruppene som er mest utsatt for diskriminering. Diskriminering kan være vanskelig å oppdage.

Netthets

Anonymitet på nett gjør at mange tør å hetse, og alle kan bli utsatt for netthets.

Videregående skole

Mangel på mestring, psykisk uhelse og rusproblematikk kan føre til at ungdom dropper ut av videregående. Informanter tror at det er risikoatferd og spenningssøking som gjør at det er gutter som i hovedsak dropper ut.

Tiltak

Reagere på «humoristisk» diskriminering og tørre å si ifra. Mer fokus på mangfold på skolen og i undervisningssammenheng.

Gi økonomisk bistand der det kan være nødvendig.

Redusere muligheten for å være anonym på nett og hindre nettmiljøer som har negative holdninger å fortsette. Aldersgrense på sosiale medier.

Skjellsord

- Øke bevissthet ved å løfte frem erfaringer fra personer som selv har blitt utsatt, og hvordan dette har preget dem.
- Gjøre unge mer bevisste på forskjellen mellom humor og diskriminering/hatefulle ytringer.

Diskriminering

- Innføre undervisning om mangfold fra tidlig alder.
- Legge til rette for mer blanding av grupper, slik at skiller reduseres. For eksempel ved hjelp av vennegrupper.
- Gi økonomisk bistand til personer som står i fare for å falle utenfor.

Netthets

- Aldersgrense på sosiale medier.
- Styrke regulering og moderering av innhold på sosiale medier.
- Økt sikkerhet på sosiale medier – begrense mulighet for opprettelse av anonyme, falske eller flere brukere ved hjelp av for eksempel BankID.

Videregående

- Gi bedre og mer omfattende utdannings-og studieveiledning på ungdomsskolen, slik at ungdom får tilstrekkelig med informasjon og kan unngå feilvalg som fører til frafall.
- Øke mulighet for å besøke videregående skoler, oftere åpne dager og tilby hospitering for ungdomsskoleelever.

UNGLABS ANBEFALINGER

TUSEN TAKK TIL
UNGLAB CREWET:
AKSEL, ARE, BILAL,
KRISTINA, LUKA, MAX,
MIA LUNA, SIGRID,
SOFIE, SHAIMAA OG
ZUZANNA. BRA JOBBA!

The logo for Unglab is displayed on a light blue rectangular background. The word "UNG" is written in a large, bold, black, stylized font with a double outline. Below it, the word "LAB" is written in a smaller, bold, black, sans-serif font. To the right of the blue rectangle is a vertical pink bar, and below the blue rectangle is a horizontal pink bar, forming an L-shape.

UNG
LAB